

Eğitim İş

Eğitim ve Bilim İşgörenleri Sendikası GENEL MERKEZİ

31.01.2025

Sayı : 00/04/ **76**
Konu : İş Bırakma Eylemi hk.

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞINA ANKARA

İlgi; a) Eğitim ve Bilim İşgörenleri (EĞİTİMİŞ) Sendikası 07.01.2025 tarih, 281 sayılı, “İş Bırakma Eylem Kararı” yazısı.

b) Milli Eğitim Bakanlığı Hukuk Müşavirliği 27.02.2012 tarih 17848 sayılı “Sendika Eylemi” konulu görüş yazısı.

c) Milli Eğitim Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğü 29.01.2025 tarih, 125472138 sayılı, “İş Bırakma Eylemi” konulu yazısı.

Eğitim ve Bilim İşgörenleri Sendikası (EĞİTİM-İŞ) olarak ilgi a) 07.01.2025 tarih ve 281 sayılı karar ile kamu emekçilerinin 13.01.2025 tarihinde bir günlük iş bırakması yönünde eylem kararı alınmıştır.

Üyelerimiz alınan bu 1 günlük iş bırakma eylemi kararı gereğince 13.01.2025 günü bu sendikal faaliyet kapsamındaki iş bırakma eylemine katılmışlardır.

Bilindiği üzere Sendikalar, 87 nolu ILO Sözleşmesinin 2 ve 3. maddeleri, Anayasamızın 53/2, 90/5. maddeleri, 657 sayılı Yasanın 22. maddesi uyarınca kamu görevlilerinin çıkarlarını savunmak ve geliştirmek için kurulmuş yasal örgütlerdir. Bu örgütler 87 nolu ILO Sözleşmesinin 3/1. md. ve fıkrası, 151 nolu Sözleşmenin 3. maddeleri uyarınca kamu görevlilerinin çıkarlarını savunmak ve geliştirmek amacı ile etkinlikler düzenlemek hakkına sahiptir. 87 nolu Sözleşmenin 3/2. maddesi uyarınca kamu otoriteleri bu hakkı sınırlayacak veya bu hakkın yasaya uygun şekilde kullanılmasına engel olacak müdahalede bulunamaz. Benzer hükümler usulüne uygun olarak yürürlüğe giren Avrupa Sosyal şartında da ülkemizi bağlayıcı olarak yer almaktadır. 9 Nisan 2007 tarih ve 26488 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan ve 2007/11907 karar sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile onaylanmasına karar verilen “Avrupa Sosyal Şartı”nın yeni hükümlerinde konuyla ilgili özgürlüklerin sınırları oldukça genişletilmiştir. Anayasa'nın 90. maddesinin son fıkrasına eklenen "usulüne göre yürürlüğe konulmuş

temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası antlaşmalarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklarda milletlerarası antlaşma hükümleri esas alınır" hükmü dikkate alındığında, yapılan eylemin hukuka aykırılığının ileri sürülemeyeceği de açıktır.

Yukarıda izah olunduğu üzere, üyelerimiz sendikamızın almış olduğu eylem kararı gereği ulusal ve uluslararası düzenlemelerden doğan haklarını meşru zeminden ayrılmaksızın kullanmışlardır. Çalışanlara tanınan hak ve özgürlüklerin, demokratik toplum düzeninin gereği olarak doğrudan doğruya kamu menfaatine yönelik olduğu açıktır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, yargı yetkisini tanımakla yükümlü ülkelerin çalışma yaşamıyla ilintili hak ve özgürlükleri korumalarına büyük önem vermektedir. AİHM, konuyla ilgili olarak devletlerin ihlal ortaya koyan yaklaşımlarını istisnasız biçimde mahkûm etmektedir. AİHM bu konuda Türkiye Cumhuriyetini de birden fazla defa mahkûm etmiştir. (Karaçay/Türkiye Davası, aynı yönde Kaya-Seyhan/Türkiye Davası, Şişman ve Diğerleri/Türkiye Davası)

Aynı şekilde Danıştay'da verdiği kararlarda, AİHM kararları ve iç hukuka doğrudan etkili uluslararası sözleşmelere atıf yaparak, idarenin iş bırakma eylemi yoluyla ortaya konulan demokratik tepkiyi tolere etmekle yükümlü olduğunun altını çizmektedir. (Danıştay 12. Dairesinin 12.12.2001 tarih 2001/3307E. 2007/4415K, 22.10.2003 tarih E:2001/168, K:2003/3017; 26.12.2005 tarih E:2003/2274, K:2005/4695 ve 20.12.2004 tarih 2004/4209E. 2004/4148K. sayılı kararları)

En son Anayasa Mahkemesi dava konusu durum ile birebir örtüşen bir kararında memurların sendikal faaliyet kapsamında iş bırakma eylemlerine disiplin cezası tesis edilmesini hak ihlali olarak değerlendirmiştir. Anayasa Mahkemesi'nin 2013/8463 başvuru sayılı 18.09.2014 tarihli (R.G. Tarih-Sayı: 4/12/2014-29195) kararında;

"...62. Tüm bunlara karşın verilen ceza hafif olsa da, başvuru gibi sendikaya üye kişileri, çıkarlarını savunmak amacıyla yapılan meşru grev veya eylem günlerine katılmaktan vazgeçirecek bir niteliğe sahiptir (bkz. Kaya ve Seyhan/Türkiye, B. No: 30946/04, 15/12/2009, § 30; Karaçay/Türkiye, B. No: 6615/03, 27/6/2007, § 37; Ezelin/Fransa, B. No: 11800/85, 26/4/1991, §43).

63. Açıklanan nedenlerle, her ne kadar hafif bir ceza olsa da şikayet edilen uyarma cezasının "toplumsal bir ihtiyaç baskısına" tekabül etmemesi nedeniyle "demokratik toplumda gerekli olmadığı" sonucuna varılmıştır. Bu sebeple başvuru Anayasa'nın 51. maddesinde güvence altına alınan sendika hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir..."

gerekçesine yer vermiş ve başvurucuyu haklı bulmuştur.

Ayrıca Danıştay 12. Dairesinin 2013/10057 E. ve 2013/10231 K. Sayılı kararında; " davacının sendikal eylemin yapıldığı tarihte sendika üyesi olmamasının eylemin suç teşkil etmediği sonucunu değiştirmeyeceği, sendikal eylem destek niteliğinde görevi terk etme eyleminin de kabul edilebilir bir

mazeretle işlendiği sonucuna ulaşıldığından aksi yönde tesis edilen işlemde hukuka uyarlık bulunmamıştır.” Şeklinde kararı yer almıştır ve yine Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararında (Urcan ve Diğerleri – Türkiye Başvuru no: 23018/04, 23034/04, 23042/04, 23071/04, 23073/04, 23081/04, 23086/04, 23091/04, 23094/04, 23444/04 ve 23676/04) sendikal eyleme katkıda bulunan sendikasız ya da farklı sendika üyesi çalışanların eylemlerinin de sendikal faaliyet kapsamında değerlendirileceği ve ceza verilemeyeceği de açıkça ifade edilmiştir.

Bunların yanı sıra üyelerimizin sendikal faaliyet hakkını kullanması nedeniyle bundan dolayı mağdur edici işlemlerin uygulanmasının Türk Ceza Kanunu’nun 118. Maddesi kapsamında “sendikal faaliyetin engellenmesi suçunu” oluşturacağı, bu durumun da cezai, hukuki ve idari yönden sorumluluk doğuracağını, bu gibi hallerin yaşanması durumunda üyelerimiz adına sendika tarafından da bu yollara başvurulacağını ifade etmek gerekir.

İlgi c) Milli Eğitim Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğü 29.01.2025 tarih, 125472138 sayılı, “İş Bırakma Eleme” konulu yazınız hususunda; öncelikle bilinmelidir ki iş bırakma eylemi, ulusal ve uluslararası hukuktan doğan meşru bir sendikal haktır. Anayasamızın 90. maddesi uyarınca, Türkiye’nin taraf olduğu Uluslararası Çalışma Örgütü’nün (ILO) 87 ve 98 sayılı sözleşmeleri, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin 11. maddesi ve AYM kararları sendikal faaliyetler kapsamında iş bırakmanın bir hak olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Danıştay kararları da kamu çalışanlarının sendikal eylemler nedeniyle cezalandırılmayacağını defalarca tescillemiştir. Ancak Milli Eğitim Bakanlığı olarak ilgili yazınızda, hukuk dışı bir yaklaşımla öğretmenlere baskı kurulmaya çalışılmaktadır.

Eğitim-İş olarak, kamusal eğitimi savunmak, eğitim emekçilerinin haklarını korumak, açlık sınırında yaşayan kamu emekçilerinin sorunlarına dikkat çekmek adına almış olduğumuz eylem kararımız hukuka uygun ve bir hak talebinden ibarettir.

Milli Eğitim Bakanlığı, sendikal haklarımızı engellemeye çalışarak açıkça suç işlemektedir. Anayasal güvence altında olan haklarımızı kullanmamız nedeniyle eğitim emekçilerimizin tehdit edilmesi, sendikal mücadelenin baltalanması girişimidir ve açık bir mobbingdir! Sendikal haklarını kullanan kamu emekçilerine tebliğ ve tebellüğ edilmek üzere illere gönderilen ilgi c) yazınızın anayasaya aykırı olması nedeniyle geri alınması hususunda gereğini talep ederiz.

Kadem ÖZBAY
Genel Başkan